

НОВИТЕ РЕГУЛАТОРНИ МЕРКИ В ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/1673 ЗА БОРБА С
ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВЕН РЕД*Ваня Несторова*THE NEW REGULATORY MEASURES IN DIRECTIVE (EU) 2018/1673 ON
COMBATING MONEY LAUNDERING BY CRIMINAL LAW*Vanya Nestorova*

Abstract: On 12 November 2018, Directive 2018/1673 on combating money laundering by criminal law was published in the Official Journal of the European Union. As a part of a legislative package that extends the scope of anti-money laundering measures and strengthens the existing ones, the Directive aims to facilitate the police and judicial cooperation between the Members States.

Key words: European Union, criminal law, money laundering

На 12 ноември 2018 г. в Официалния вестник на Европейския съюз е публикувана Директива 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета за борба с изпирането на пари по наказателно-правен ред. Директивата има за цел да приложи международните изисквания, произтичащи от Конвенцията на Съвета на Европа за прането на пари, придобити от престъпна дейност, претърсването, изземването и конфискацията на придобитото от престъпна дейност и за финансирането на тероризма (Варшавска конвенция, 2005 г.) и на препоръките на Специалната група за финансови действия във връзка с изпирането на пари (FATF). Анализът на акцентите в този нов общностен акт би улеснил разбирането на предприетите на общностно ниво действия за сближаване на националните законодателства в тази област на наказателното право. С тази цел накратко ще бъдат представени и рисковете от изпирането на пари, и динамиката в развитието на предприеманите на международно и регионално ниво мерки за неговото противодействие до този момент.

I. Развитие на законодателството за противодействие на изпирането на пари по наказателноправен ред

Изпирането на пари е един от най-сериозните рискове за финансовите системи на на-

ционално и международно ниво¹. Легализирането на престъпни средства е и основен фактор, способстващ и улесняващ престъпните групи да продължат дейността си, да разширяват областите на своята активност, както и да навлязат със значителен финансов ресурс на легалния икономически пазар, застрашвайки съществуването на нормалната стопанска конкуренция. Макар посочените (но не единствени) рискове да са установени още в края на 90-години на миналия век, предприетите на международно ниво първоначални мерки за противодействие на изпирането на пари в областта на наказателното право са ограничени². През 1988 г. Организацията на обединените нации приема *Конвенция за борба срещу незаконния трафик на упойващи и психотропни вещества* (Виенска конвенция, 1988 г.), която предвижда страните участнички да криминализират като престъпление получаването, владението или използването на собственост, ако по време на получаването ѝ е било известно, че тя е получена по престъпен път в резултат на извършване на престъпление, свързано с наркотици. Изискване за криминализиране на посоченото във Виенската конвенция поведение е включено и в изработените през 1990 г. *40 препоръки* на Специалната група за финансови действия във връзка с изпирането на пари (FATF),

¹ Вж.: напр. **Петрунов, Г.** Изпиране на пари. Мащаб, ефекти, публични политики, 2016, София: Издателски комплекс УНСС// **Lilley, P.** Dirty dealing. 2006, UK: Cogan page ltd.

² По отношение на ефектите вж.: **Unger, B., M. Siegel (ed.)**. The amounts and the Effects of Money Laundering, 2006, Utrecht school of Economics, the Netherlands.

която обръща внимание и на необходимостта от разширяване на престъплението пране на пари от търговия с наркотици до престъпление, основаващо се на сериозни закононарушения (Препоръка 3.). Отчетен е и полезният ефект от международното сътрудничество по такива дела (Препоръка 34.). През същата година Съветът на Европа приема *Конвенцията относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление* (Виенска конвенция, 1990 г.), като мерките са актуализирани през 2005 г. с приемане на посочената по-горе *Варшавска конвенция*, в която за първи път е включен списък с конкретни престъпления, които следва да бъдат считани от държавите като предикатни на изпирането на пари.

Изисквания за криминализиране на изпирането на пари се установяват и в други международни и регионални актове, като Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност (Палермо, 2000 г.), Наказателната конвенция относно корупцията (1999 г.), Конвенцията на ООН срещу корупцията (2003 г.), Конвенцията на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки (2011 г.), Конвенцията на Съвета на Европа относно манипулирането на спортни състезания (2014 г.).

До 2018 година в рамките на Европейския съюз е налице един общостен акт, регулиращ необходимостта от криминализиране на изпирането на пари – *Рамково решение 2001/500/ПВР от 26.06.2001 г.*³. Целта на решението е да улесни прилагането на Виенската конвенция от 1990 г., но както по-късно Европейската комисия ще посочи, тази правна рамка не е нито всеобхватна, нито достатъчно съгласувана, за да бъде напълно ефективна⁴. В предложението си за настоящата Директива Комисията констатира, че съществуващите до този момент актове на равнището на ЕС в тази област на противодействие са ограничени по обхват и не гарантират изчерпателно инкриминиране на посоченото престъпление във всички държави членки, като се от-

читат значителни разлики в определението за това какво е изпиране на пари, относно обхвата на предикатните престъпления, от които е генерирано имуществото, предмет на изпиране, както и относно вида и размера на налаганите санкции. Като резултат, посочените различия оказват негативно влияние върху ефективността на международното сътрудничество по такива дела и като цяло – на ефективността на противодействието на това престъпление в национален и общостен мащаб⁵. В тази връзка не би следвало да се пропуска фактът, че от 26-те държави членки на ЕС, подписали посочената по-горе Варшавска конвенция, само 17 са я ратифицирали към този момент.

През 2012 г. FATF ревизира 40-те препоръки срещу изпирането на пари, разширявайки съществуващите мерки с оглед породените от развитието на технологиите нови заплахи пред сигурността на финансовите системи. В областта на организираната престъпност Европол отчита в годишния си доклад за 2014 г. повече от 3600 активни организирани престъпни групи в рамките на Съюза, както и висока степен на усъвършенстване на мрежите за пране на пари. Според доклада: „такива синдикати действат в световен мащаб, като включват армия съучастници и са в състояние да изпират няколко стотици милиони евро годишно“. През 2017 г. е констатирано увеличение на данните, като са отчетени около 5000 организирани престъпни групи в процес на разследване, 76% от които имат повече от 6 членове, като 45% от докладваните ОПГ са въввлечени в повече от един вид престъпна дейност⁶.

Множеството изследвания относно ефектите от изпирането на пари, събраните емпирични данни в тяхна подкрепа, както и проведените редица проучвания относно проблемите пред правоприлагащите органи, дължащи се на нееднозначната наказателноправна регламентация в държавите членки, имат съществен принос за актуализиране на съюзните политики в разглежданата област⁷. Реализираните с *Директива 2018/1673* мерки са част от мерките, предвидени в изгот-

³ *Рамково решение 2001/500/ПВР* на Съвета от 26 юни 2001 г. относно прането на пари, идентифицирането, проследяването, замразяването, изземването и конфискацията на средствата и приходите от престъпна дейност, OJ L 182, 5.7.2001

⁴ Извън посоченото рамково решение в областта на противодействието на това явление са налице редица директиви, с които са регламентирани мерки за защита от изпиране на пари на финансовите системи на държавите членки.

⁵ *Предложение за Директива* на Европейския парламент и на Съвета за борба по наказателноправен ред с изпирането на пари, COM/2016/0826 final – 2016/0414 (COD).

⁶ *Europol, The Annual Report 2014*; Europol European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment, 2017.

⁷ Вж. напр. **Unger, B., J. Ferwerda (ed.)**. *The Economic and Legal Effectiveness of AntiMoney Laundering and Combating Terrorist Financing Policy. Final Report (ECOLEF)*, 2014, Utrecht University, the Netherlands.

вените от Европейската комисия Европейска програма за сигурност (2015)⁸ и План за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма (2016)⁹. Директивата се прилага от 2 декември 2018 г. и следва да бъде транспонирана от държавите членки до 3 декември 2020 г.

II. Акценти в новата Директива (ЕС) 2018/1673

При прегледа на посочената Директива се установяват няколко основни насоки на общностната регулация:

- очертаване еднозначно на хипотезите, в които конкретно поведение, свързано с изпиране на пари, следва да се счита като престъпление, както и на утежняващите вината обстоятелства;
- определяне на единни дефиниции на отделни елементи от изпълнителното деяние на посоченото престъпление;
- приемане на общ стандарт относно санкциите за изпиране на пари, налагани на физическите и юридическите лица.

В следващите редове посочените области на хармонизация ще бъдат разгледани по-подробно, като ще бъдат маркирани и някои други мерки и насоки.

1. Определяне на престъплението „изпиране на пари“

Съобразно Директивата следните деяния, когато са извършени умишлено, следва да бъдат наказуеми като престъпление:

- *преобразуването или прехвърлянето* на имущество със знанието, че това имущество е придобито от престъпна дейност, за да бъде укрит или прикрит незаконният произход на имуществото или за да се подпомогне лице, което участва в извършването на такова действие, с цел да се избегнат правните последици от деянието на това лице (чл. 3, §1, б“а“);
- *укриването или прикриването* на естеството, източника, местонахождението, разположението или движението на имущество, правата по отношение на това имущество или собствеността върху него със знанието, че това имущество е придобито от престъпна дейност (чл. 3, §1, б“б“);

▪ *придобиването, притежаването или използването* на имущество със знанието в момента на получаване, че това имущество е придобито от престъпна дейност (чл. 3, §1, б. „в“);

▪ *помагачеството, подбудителството и опитът* за извършване на такива престъпления (чл. 4).

С посочените разпоредби се осигурява прилагането изцяло на чл. 9, § 1 от Варшавската конвенция от всички държави членки, като е направено допълнително сближаване на националните правни системи с изискване за задължително криминализиране и на поведението, свързано с *придобиването, притежаването или използването на имущество* при съответните условия, както и *помагачеството, подбудителството и опитът* за извършване на такива престъпления. За сравнение Варшавската конвенция (чл. 9, § 1, буква „в“ и „г“) предоставя възможност решението на ратифициралите я държави относно криминализирането на този вид поведение да бъде съобразено с основните концепции на правните им системи и конституционни принципи, която възможност е преодоляна на общностно ниво с новата Директива. Все пак общностният законодател се е съобразил с действащите в държавите правни традиции чрез предоставянето на преценката им да решат дали да считат за престъпление придобиването, притежаването или използването на престъпно имущество, когато деянието е било извършено от лицето, извършител и на предикатното престъпление.

Държавите членки са задължени съобразно Директивата да криминализират всяко от посочените типове поведение, когато е извършено умишлено, като са свободни да преценят дали да криминализират такова поведение, когато е извършено по непредпазливост (лицето е подозирало или следвало да подозира, че имуществото е придобито от престъпление).

Надграждане на регламентацията в Конвенцията от 2005 г. е налице и по отношение на обстоятелствата, които водят до утежняване на вината на извършителя на изпирането на пари. Като единни за държавите членки *утежняващи вината обстоятелства*, при наличието на които следва да бъдат прилагани по-сериозни санкции, са определени случаите, когато деянието е извършено:

⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Европейска програма за сигурност, COM (2015) 185 final, 28.4.2015.

⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно план за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма, 2.2.2016, COM(2016) 50 final.

■ в рамките на престъпна организация съгласно Рамково решение 2008/841/ПРВ¹⁰;

■ от задължено лице по смисъла на Директива (ЕС) 2015/849 (транспонирана в българското законодателство чрез новия Закон за мерките срещу изпирането на пари)¹¹.

Освен посочените общи утежняващи вината обстоятелства, на националната преценка е предоставена възможността за решение дали като такива утежняващи обстоятелства да бъдат приети и хипотезите, в които:

■ стойността на имуществото, предмет на престъплението, е значителна, макар прагът за такава стойност да не е определен с Директивата;

■ имуществото е придобито от конкретни предикатни престъпления, а именно – участие в организирана престъпна група и рекет, тероризъм, трафик на хора и контрабанда на мигранти, сексуална експлоатация, незаконен трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции и корупция.

2. Дефиниране на отделни елементи от изпълнителното деяние

Престъпна дейност

Съгласно обяснителните бележки към Препоръка 3 на FATF държавите могат да използват различни подходи при дефиниране на престъпленията, които да се считат като предикатни (предходни) на такива за изпирането на пари. Такива подходи са: допускане като предикатни на всички видове престъпления; използване на обвързан с праг подход (чрез обвързването им с престъпления от категорията „тежки“ или с размера на предвиденото наказание „лишаване от свобода“); приемане на списък с конкретно изброени предикатни престъпления или използване на посочените три подхода в комбинация. В международното законодателство списък с конкретни престъпления, които да се считат като предикатни на такива за изпиране на пари, е въведен за първи път с Варшавската конвенция наред с предоставената на страните възможност да използ-

ват обвързан с праг подход при определяне на обхвата на престъпната дейност в националните си законодателства. Предвид възможността за използване на различни подходи, очаквано впоследствие са констатирани и различия в правната регулация на държавите членки по отношение на този елемент от състава на престъплението. Директивата цели да минимизира тези различия чрез използването на комбиниран (двустепенен) подход с конкретни параметри. Така в чл. 2, ал. 1 е посочено, че за престъпна дейност, т.е. свързано с изпирането на пари предходно (предикатно) престъпление, се счита:

■ всяка форма на престъпно участие в извършването на всяко престъпление, което е наказуемо съгласно националното законодателство с лишаване от свобода или по отношение на което се прилага мярка, изискваща задържане за максимален срок повече от 1 година или в случай че в правната система е предвиден минимален праг на наказанията – за минимален срок повече от 6 месеца и доколкото вече не са обхванати при горепосочената категоризация

■ всички престъпления, изброени в списък с 22 категории престъпления, като държавите членки са свободни да преценят по какъв начин да определят кръга от престъпления в рамките на всяка категория (§5 от Преамбюла). Изрично е предвидено в Директивата, че когато някоя категория престъпления включва престъпления, определени в правните актове на Съюза, държавите членки следва да разглеждат всяко престъпление от тези актове като предикатно спрямо изпирането на пари¹². От списъка с престъпленията са изключени тези, засягащи финансовите интереси на Съюза, доколкото са предмет на специални правила, установени в Директива 2017/1371, като държавите разполагат с компетентност да транспонират двете директиви чрез единна и всеобхватна уредба на национално ниво¹³. В кон-

¹⁰ Рамково решение 2008/841/ПРВ на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност, (ОВ L 300, 11.11.2008).

¹¹ Директива (ЕС) 2015/849 на ЕП и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на ЕП и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на ЕП и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015).

¹² Предмет на общностна регулация са: участието в организирана престъпност и рекет, тероризмът, трафикът на хора и контрабандата на мигранти, сексуалната експлоатация, незаконният трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции, корупцията, измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой, подправянето на парични знаци, престъпленията срещу околната среда, злоупотребата с вътрешна информация и манипулирането на пазара, както и киберпрестъпността.

¹³ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017).

текста на разглежданата разпоредба следва да бъде посочено, че в сравнение с Варшавската конвенция обхватът на списъка с предикатните престъпления в Директивата е разширен, като в групата са включени данъчните престъпления (вече посочени от FATF при ревизията на 40-те препоръки през 2012 г.), както и киберпрестъпленията.

Имущество. Юридическо лице

За целите на криминализирането на изпирането на пари е дадено и определение на термина „имущество, придобито от престъпление“. Определението не е ново за общностното законодателство, но в последните години също претърпя развитие чрез добавяне в съдържанието му на електронната и цифровата форма на правните документи или инструменти, доказващи правото на собственост или други права¹⁴. Определение във връзка с регулацията на санкциите е дадено и на термина „юридическо лице“.

3. Санкции

Надграждане на Варшавската конвенция е налице и по отношение на санкциите, които следва да бъдат предвидени за извършено престъпление „изпиране на пари“. Освен общото за всеки общностен акт, регулиращ противодействието на конкретна престъпна дейност, изискване определените престъпления „изпиране на пари“ да се наказват с *ефективни, пропорционални и възпиращи* наказания, по отношение на основните състави на тези деяния (чл. 3, § 1 и 5 от Директивата) е предвиден общ за държавите минимум на предвиденото за тях наказание – лишаване от свобода – с максимален срок от най-малко четири години. Такъв размер е определен и в Рамковото решение 2001/500/ПВР, но с настоящата Директива той ще бъде относим и към престъпленията, свързани с придобиването, притежаването или използването на престъпно придобито имущество. Държавите членки се задължават да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на извършителите на престъпленията се налагат допълнителни наказания или мерки, когато това е необходимо. Що се отнася до санкционната политика спрямо юридическите лица, с Директивата е направена стъпка напред в сравнение с Варшавската

конвенция. Освен предвидените както и в Конвенцията, задължителни наказателноправни или друг вид имуществени санкции, с Директивата са въведени и допълнителни санкционни мерки, които по преценка на държавите членки могат да бъдат налагани на юридическите лица към основните такива. Като възможни допълнителни санкции са посочени:

- лишаване от правото да се ползва от публични облаги или помощи;
- временно или постоянно лишаване от достъп до публично финансиране, в т.ч. процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на средства и отдаване на концесии;
- временно или постоянно лишаване от правото да се упражнява търговска дейност;
- поставяне под съдебен надзор;
- прекратяване по решение на съда;
- временно или постоянно закриване на обекти, използвани за извършване на престъплението.

4. Уеднаквяване на стандартите за доказване на предикатното за изпиране на пари престъпление

Предвид констатирани между държавите различия по отношение степента на доказване на предходната на извършеното изпиране на пари престъпна дейност (напр. необходимо ли е предишно или едновременно осъждане за предикатното престъпление), които различия оказват пряко влияние върху ефективността на международната правна помощ и сътрудничество по такива дела, в Директивата са предвидени общи стандарти в тази насока. На държавите е предоставено решението по какъв начин да гарантират тяхното прилагане чрез средства, различни от законодателството. В тази връзка, в чл. 3, т. 3 се изисква държавите да гарантират, че:

- предходното или едновременното осъждане за предикатното престъпление, от което е било придобито имуществото, не е условие за осъждане за изпиране на пари;
- осъждане за изпиране на пари е възможно, когато е установено, че имуществото е било придобито от престъпна дейност, без да е необходимо да се установяват всички фактически елементи или всички обстоятелства, свързани с тази престъпна

¹⁴ Сходни определения са предвидени и в Директива 2014/42/ЕС от 3 април 2014 г. за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз, (OJ L 127, 29.4.2014), както и в Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията, (OJ L 141, 5.6.2015).

тъпна дейност, включително самоличността на извършителя.

- престъпленията „изпиране на пари“ (по § 1 и 2 на чл. 3) обхващат и имущество, придобито от дейност, извършена на територията на друга държава членка или на трета държава, когато деянието би представлявало престъпна дейност, ако е било извършено на тяхна територията. Все пак, отчитайки правните традиции на някои от държавите членки, Директивата допуска възможност в посочената хипотеза същите да могат да въведат като допълнително изискване деянието да представлява престъпление съгласно националното право на другата държава членка или третата държава, но посочената възможност е изключена в случаите, когато това предикатно престъпление би представлявало участие в организирана престъпна група и рекет, тероризъм, трафик на хора и контрабанда на мигранти, сексуална експлоатация, незаконен трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции и корупция.

Сходни разпоредби могат да бъдат открити и във Варшавската конвенция (чл. 9, т. 5 и т. 6), като чрез Директивата се гарантира тяхното възприемане и прилагане от всички държави членки. Нещо повече – в Преамбюла на Директивата (§13) са дадени насоки за механизма на преценка дали имуществото е придобито от престъпна дейност, като се указва вземане предвид на специфичните обстоятелства по случая: „като например обстоятелството, че стойността на имуществото е непропорционална на законните доходи на обвиняемия и че престъпната дейност и придобиването на имуществото са станали в рамките на един и същ период“. Подобен подход от страна на общностния законодател във връзка с процеса на доказване може да бъде открит и в Директива (ЕС) 2014/42¹⁵.

5. Компетентност

Освен съществуващите до този момент правила за определяне на юрисдикцията на дадена държава при извършено престъпление, обвързана с извършването му на нейна територия (Директивата възприема термина „изцяло или частично на нейна територия“) или гражданството на извършителя, на държавите е предоставена възможност да преценят дали да разширят компетентността си при извършено извън територията ѝ изпиране на пари, когато извършителят има обичайно местопребиване на нейна тери-

тория или когато престъплението е било извършено в полза на юридическо лице, установено на нейна територия. В случай на установяване на такава допълнителна компетентност държавите са задължени да уведомят Комисията за взетото такова решение. И предвид факта, че Директивата има за своя основна цел улесняване – чрез сближаване на законодателствата на държавите членки, на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателни дела, в същата е предвидена изрична регламентация във връзка със случаи, когато извършено такова престъпление попада в компетентността на повече от една държава членка и когато всяка от засегнатите държави е компетентна да проведе наказателно преследване на основание на същите факти. От заинтересованите държави се изисква (чл. 10) да си сътрудничат максимално, за да решат коя от тях да проведе наказателното разследване срещу извършителя не деянието, с цел производството да се води централизирано само в една държава. Във връзка с вземането на това решение са предвидени фактори, които следва да бъдат взети под внимание от държавите при обсъждане на въпроса, а именно: територията, на която е извършено престъплението; гражданството или местопребиването на извършителя на престъплението; държавата на произход на жертвата или жертвите; територията, на която е открит извършителят на престъплението.

И доколкото подходът, използван за посоченото по-горе сближаване на националните законодателства по „отношение на престъплението“ изпиране на пари, предвижда минимална намеса в наказателните правни системи на държавите членки, насоки за други възможни допълнителни мерки и действия с оглед ефективното противодействие на това престъпление могат да бъдат открити в нейния Преамбюл. Така в § 6 се изисква гарантиране от държавите членки, че се предприемат подходящи действия във връзка с използването на виртуалните валути; в §7 вниманието е насочено към последиците от изпиране на пари, когато е извършено от лица, заемащи публични длъжности, като се приема, че държавите членки следва да могат да предвидят по-строги наказания в такива случаи; в § 17 се обръща внимание на необходимостта държавите да гарантират, че тяхната компетентност обхваща и случаите, в които престъплението е извършено

¹⁵ Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за обезпечаване и конфискация на средства и облиги от престъпна дейност в Европейския съюз, (ОВ L 127, 29.4.2014).

посредством информационни и комуникационни технологии от тяхната територия, независимо дали тези технологии са установени на тяхна територия, или не, а в §19 от държавите се изискват гаранции, че разполагат с достатъчен персонал и целенасочено обучение, ресурси и модерен технологичен капацитет с оглед успешното разследване и наказателно преследване на престъпленията по изпиране на пари.

В заключение следва да бъде посочено, че Директива 2018/1673 е част от предприетите в последните няколко години мащабни действия и мерки за гарантиране на сигурността в Общността и на членуващите в нея държави. Възможността за намеса в областта на наказателноправните системи на държавите членки има за свое основание първичното общностно законодателство. Съгласно чл. 83 на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) установяването на общи за държавите членки минимални правила е допустимо в областта на особено тежката престъпност с трансгранично измерение, произтичащо от естеството или последиците на тези деяния или от особена необходимост за общо противодействие. В тези области на престъпност наред с тероризма, организираната престъпност, трафика на хора и сексуална експлоатация, незаконния трафик на наркотици и оръжия, корупцията, фалшифицирането на платежни средства и компютърната престъпност, е включено и изпирането на пари. Прилагането на Директивата, заедно с Четвърта и Пета директива относно мерките срещу изпирането на пари, безспорно би имало позитивен ефект по отношение наказателното преследване на изпирането на пари¹⁶. Сближаването на националните законодателства чрез посочения общностен акт е насочено към области, в които пред-

приемането на общи мерки има очевидни ползи за международното сътрудничество по наказателни дела. Въвеждането в тези области на хармонизирани регулаторни норми във всички държави членки би довело, според мен, до повишаване ефективността на разследванията, в които е необходима международна правна помощ, както и при трансгранични случаи на изпиране на пари. Предвид обаче необходимото време за транспониране на съответните разпоредби и за тяхното прилагане на практика, този ефект не би могъл да бъде отчетен веднага. И макар допустимото сближаване на наказателните правни системи да е ограничено до минимална намеса по отношение на определянето на престъпленията и санкциите в областта на посочената по-горе престъпност, предвид бързото развитие на технологиите и съвременните тенденции, свързани с развитието на тази престъпност, би могло да се очаква съществуващият към този момент комплекс от мерки за общо противодействие на изпирането на пари да бъде надградени или разширен от общностния законодател.

БИБЛИОГРАФИЯ

Петрунов, Г. Изпиране на пари. Мащаб, ефекти, публични политики, 2016, С.: Издателски комплекс УНСС.
// **Perunov, G.** Izpirane na pai. Mastab, efekti, publichni politiki, 2016, S.: Izdatelski kompleks, UNSS.

Lilley, P. Dirty dealing. 2006. UK: Cogan page ltd.

Unger, B., M. Siegel (ed.). The amounts and the Effects of Money Laundering, 2006. Utrecht school of Economics, the Netherlands.

Unger, B., J. Ferwerda (ed.). The Economic and Legal Effectiveness of AntiMoney Laundering and Combating Terrorist Financing Policy. Final Report (ECOLEF), 2014. Utrecht University, the Netherlands.

¹⁶ Като 4-та и 5-та Директиви се приемат съответно Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията, ОВ L 141, 5.6.2015 и Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на директиви 2009/138/ЕО и 2013/36/ЕС, ОJ L 156, 19.6.2018.